

**ЈАВНА УСТАНОВА
МУЗЕЈ „СТАРА ХЕРЦЕГОВИНА“
ФОЧА**

**ПРОГРАМ РАДА
ЗА 2025. ГОДИНУ**

Фоча, март 2025. године

ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ и даље ће радити на популаризацији и представљању сталних поставки појединцима и организованим групама посјетилаца. Током 2025. године, Музеј ће наставити своју, законом обавезну, мисију на проналажењу, евидентирању, заштити, проучавању и презентовању наше културне прошлости. Активности ћемо усмјерити на истраживачки рад и припремање сопствених, као и организацију гостујућих изложби различитог карактера и садржаја.

У наредном периоду ће се наставити развијање сарадње са свим установама културе, а и даље ћемо пружати подршку и стручну помоћ ученицима фочанских школа у реализацији њихових изложби, а све у циљу развијања свијести о културном и историјском наслеђењу и његовом значају. Сарадњу ћемо развијати и настављати и са осталим музејима и установама сличне дјелатности из Републике Српске и окружења.

Такође, пратићемо јавне позиве расписане од стране ресорних министарстава, прекограничних програма сарадње, те других институција и организација, како би се обезбиједило додатно финансирање Музеја и реализација неких од планираних пројеката.

ИЗЛОЖБЕ

Сарадњу ћемо развијати и настављати и са осталим музејима и установама сличне дјелатности из Републике Српске и окружења.

У току 2025. године планирамо представити низ тематских изложби:

Почетком марта представићемо изложбу „Мелодија киста и ЕХ YU рокенрола“, аутора Славише Врећа. Изложба садржи 33 портрета лица, који су обиљежила рокенрол сцену бивше Југославије. Портрети су рађени акварел и гваш техником. Славиша Врећо рођен је 1991. године у Фочи. Већ у дјечачком добу исказао је склоност ка цртању, а од 2011. године креће да самостално развија властити умјетнички стил у потрази за оригиналношћу. До сада је имао три самосталне изложбе и једну колективну.

У априлу ћемо наставити успјешну сарадњу са Музејом рудничко-таковског краја из Горњег Милановца, када ће у галерији нашег музеја бити постављена изложба „Од абације до чаругџије“. Изложба омогућава преглед развоја старих заната, као и развоја вароши Горњи Милановац у периоду од њеног оснивања 1853. године до данашњих дана. Поред

тога, она даје и податке о настајању, учењу и нестајању појединих заната, животима занатлија, њиховом организовању, настанку и раду занатских задруга. Поред описа највише заступљених заната на територији општине Горњи Милановац, алата и процеса рада ових заната у причу су уткане и људске судбине, животи, славе и прославе мајстора занатлија, њихове борбе са нелојалном конкуренцијом, животни успони и падови. Изложба је настала на основу истраживања из 2019. и 2020. године, као један већи и свеобухватнији пројекат обједињавања прикупљене грађе и продубљивања теме о занатима на територији општине Горњи Милановац, етнолога Наташе Поломац Петковић чији је резултат рад и изложба о занатској прошлости Горњег Милановца.

Крајем априла планирамо да представимо изложбу "Новац од антике до савременог доба". На изложбеним паноима су приказани примјерци кованог и папирног новца који се налазе у Нумизматичкој збирци Музеја Републике Српске у Бањалуци. Међу осталим на изложби су приказани примјерци римског, нумидијског, византијског, босанског, дубровачког, српског и југословенског новца из раздобља од 2. вијека п.н.е. па све до осамдесетих година прошлог вијека. Илустрације су дјело Љиљане Кораћ, музејског техничара - документаристе, док је аутор изложбе музејски савјетник Јанко Врачар. Иначе, ове илустрације су први пут биле представљене у склопу већ поменуте изложбе 2008. године у Музеју Републике Српске, да би касније ова изложба била приказана и публици у Земаљском музеју у Сарајеву, у Музеју града Зенице, као и на Филозофском факултету у Бањалуци.

У мају планирамо обиљежити Међународни дан и Европску ноћ музеја, у складу са задатом темом. Такође, до краја маја планирамо да представимо монографију „Фочански срез 1918-1941.“, која предочава процесе и догађаје који су се збили на простору управног подручја среза Фоча, у поменутом периоду. Аутор монографије је виши кустос историчар Данко Михајловић.

Почетком јуна свој рад представиће Народни музеј из Чачка изложбом „Јелички метеорит“, која представља причу о фасцинантном догађају који се десио давне 1889. године изнад планине Јелице у близини Чачка. Посјетиоци ће имати јединствену прилику да виде ванземаљско тјело које је милионима година лутало свемиром, преживјело пролазак кроз атмосферу и завршило на површини земље, на планини Јелици па отуда и назив Јелички метеорит. Примерак се чува

у палеонтолошкој збирци Народног музеја Чачак. Аутор изложбе је палеонтолог Биљана Чкоњевић.

Изложба скица и графика „Доласци и одласци“ ликовне умјетнице-графичара Доротеје Матовић планирана је за мјесец јул. Изложба је резултат стваралачког истраживања током мастер студија, гдје се мноштво интересовања младе умјетнице, свело на „освјежење“ класичних графичких техника елементима и изражајним могућностима које доносе модерни материјали и подлоге при реализацији графичког рада, а који би помогли да се ликовна поетика комплетира и презентује на најбољи могући начин. Истражујући технике, материјале и подлоге, појавиле су се многобројне могућности и проблеми које вриједи истражити, а за које предвиђени временски период студија није могуће истражити, тако да оне постају предмет будућих истраживања. Мастер изложба представља презентацију радова насталих као тежња рјешавања ликовних проблема насталих као резултат увођења модерних материјала у класичне графичке технике и улогу боје у графици.

Почетком септембра представићемо изложбу скулптура „Полихромија у камену“, која је докторски умјетнички пројекат Татајане Каравелић. Фокус изложбе је на интерактивном односу материјала који обједињује представе о перцептивном, визуелном и концепцијском разумијевању полихромије (многобојности). Скулптуре Татјане Каравелић карактерише комбиновање камена различитих минеролошких својстава и интезитета боја. Током септембра мјесеца је планирано и гостовање проф. др Милоша Ковића са пригодним предавањем у нашој установи.

Сарадња са Музејом жртава геноцида из Београда се наставља, тако да до краја 2025. године планирамо њихово поновно представљање у Фочи, са једном од изложби које његују културу сјећања на жртве геноцида који је извршен над Србима у XX вијеку.

Имамо у плану да у текућој години интезивно радимо на припремама за обиљежавање значајног јубилеја, 70 година рада нашег Музеја. Током ове године планирамо проширити и изложбу „Др Ристо Јеремич“, како би употпунили представљена сазнања о лику и дјелу ове знамените личности нашег мјеста. Такође, планирамо и израду покретне верзије ове изложбе како би и у другим мјестима и установама указали на значај др Риста Јеремича и његовог рада на научном, друштвеном и националном плану. Овај великан из Фоче је једна од личности која је

својим дјеловањем обиљежила српску и југословенску историју у првој половини XX вијека.

Крајем године на позив колега из Горњег Милановца, планирамо представити Музеј Старе Херцеговине у Музеју Рудничко-таковског краја. Гостоваћемо са једном од наших тематских изложби, а путем презентација, флајера, брошура и осталог материјала, презентоваћемо активност нашег музеја, упутити посјетиоце у садржај сталних поставки и грађу која се чува у нашем музеју.

МУЗЕОЛОШКА ДЈЕЛАТНОСТ

Музеј ће и даље прикупљати старе предмете, фотографије и меморијалну грађу, која предочава развој нашег мјеста у прошлости. Прикупљени предмети биће изложени посјетиоцима у наредном времену. Једна од редовних дјелатности музеја, која ће бити настављена и у овој години, је одржавање фототеке, чишћење, складиштење, заштита и стручна обрада артефаката, архивске и меморијалне грађе.

У преговорима са нашим матичним музејом у Требињу и неким од професора са Филозовског факултета у Палама и Београду, планиран је обилазак археолошких локација на подручју наше општине и разматрање могућности започињања археолошких истраживања одређених локација.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Музеј „Стара Херцеговина“ ће активно бити укључен у рад Скупштине Удружења музејских радника Републике Српске и редовно ћемо учествовати на радионицама и семинарима, који се тичу унапређења и осавремењивања рада музеја и усавршавања музејских радника.

И у овој години планирамо наставити са реализацијом едукативних радионица за дјецу. Планиране радионице у 2025. години су:

- Како је настао новац (ученици основних школа)
- Дан планете Земље (еколошка секција ОШ „Свети Сава“)

- Међународни дан Музеја (ученици основних школа)
- Међународни дан архива (Историјско-документарна секција ОШ „Свети Сава“)
- Музеј виђен очима предшколаца („Вртић Чика Јова Змај“)
- Мој град некад и сад (ученици нижих разреда ОШ „Свети Сава“)
- Стари занати (ОШ „Веселин Маслеша“)
- Значајне историјске личности Фоче (ученици старијих разреда основних школа)
- Обичаји везани за прослављање крсне славе и великих хришћанских празника (Средња богословска школа и ученици основних школа)
- Фоча у периоду НОБ-а (историјско-документарна секција ОШ „Свети Сава“)
- Битка на Сутјесци (НП „Сутјеска“, ученици основних школа)
- Љетна школа цртања
- Упознавање страних студента са нашом културом и традицијом (Медицински факултет)
- Упознавање грађана Фоче са културом и традицијом страних студената
- Фолклор, традиција и обичаји (КУД Фоча, ученици основних школа)
- Недјеља дјетета (Удружење „Трачак наде“)
- Дан бијелог штапа (Удружење слијепих и слабовидих лица)
- Новогодишња радионица (Вртић „Чика Јова Змај“, Удружење „Трачак наде“)

Организоваћемо и друге радионице у складу са изложбама које буду организоване у Музеју.

Сарадња са школама са подручја наше општине, биће настављена и ове године, кроз пружање стручне помоћи у организовању њихових изложби и посјете свим поставкама музеја. И даље ћемо пружати услуге

ученицима, студентима и другим заинтересованим лицима у изради матурских, семинарских, дипломских и других стручних радова.

У сарадњи са Туристичком организацијом биће промовисан културни и вјерски туризам. Музеј ће дати свој допринос и у припремама манифестација као што су „Љето у Фочи“ и “Зима у Фочи“, а које имају за циљ да обогате културну понуду у нашем граду.

Наставићемо сарадњу са невладиним организацијама и аматерским удружењима које у свом програму имају заступљено популарисање културно-историјских добара и различитих видова умјетности.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Очекујемо да ће се у наредном периоду уз подршку локалне заједнице ријешити и пројекат гријања наше зграде, што тренутно представља највећи проблем, као и уређење простора испред Позоришта, који се током љетних мјесеци користи за извођење различитих културних активности.

Трудићемо се да обезбиједимо средства за осавремењивање поставки и проширење изложби. Неопходно је сређивање изложбених просторија, замјена расвјете и израда зидних полица у холу зграде, ради добијања простора за излагање одређених музејских експоната. За све планиране активности наше установе, неопходна средства ћемо покушати обезбиједити и кроз учешће у објављеним пројектима.

ГРАДСКО ПОЗОРИШТЕ- Планиране активности у 2025.години

Програмска и репертоарска одређења у 2025. години биће усмјерена ка афирмацији позоришних и културних садржаја из области домаћег књижевног стваралаштва и класичне литературе, кроз сарадњу са позоришним и продукцијским кућама и трупима, те ангажовањем умјетника и умјетничких организација који се баве позоришним и културно-образовним радом. Овако дефинисана програмска одређења настоје се потврдити у представама, како за дјецу и омладину, тако и за одраслу публику.

Планирани репертоар у 2025. предвиђа извођење осам представа, од чега шест вечерњих и двије представе за најмлађу публику, зависно од динамике најављеног наставка радова на увођењу централног гријања у позоришне просторије, као и од суфинансирања из буџета општине Фоча. Биће настављена пракса да се продајом улазница суфинансира гостујући репертоар.

Позоришна сезона ове године почиње крајем марта мјесеца са представом за дјецу "Дингули Пингули" Позориштанца „Маслачак“ из Бијељине, у режији Марије Новаковић, по тексту Јовице Тишме. Зависно од интересовања и потреба школа, у текућој години планирано је гостовање још једне до двије представе за дјецу, у складу са образовним системом и његовим нормама, са циљем едукације и забаве најмлађих, и стварања будуће позоришне публике.

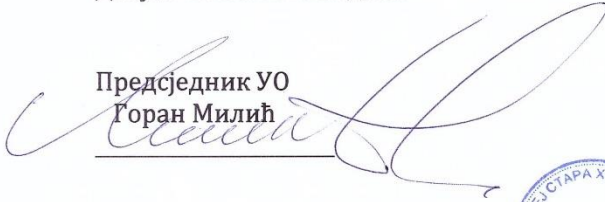
И ове године је планирано учешће у оквиру мајских свечаности, и то организацијом извођења једне вечерње представе у оквиру традиционалне општинске манифестације. Преостале гостујуће представе за одраслу публику планиране су у априлу, септембру, октобру, новембру и децембру мјесецу. Упоредо са реализацијом предложеног Плана и програма рада за 2025. годину, настављају се радови на формирању музејске документарне збирке из области позоришне грађе. Циљ збирке је сачувати од заборавља позоришни живот на подручју наше локалне заједнице и шире, проширити фонд музеја општег типа и локалног карактера, и уједно збирку континуирано допуњивати разноврсном документарном грађом.

Технички стандарди омогућавају да се у позоришној сали и пратећим просторијама, осим театарских, организују и други садржаји. И у наредном периоду наставићемо пружати просторно-техничку подршку садржајима из области извођачке умјетности, помоћних дјелатности у извођачкој умјетности, умјетничког стваралаштва, као и културним догађајима хуманитарног карактера.

Све информације о нашим активностима можете добити на сајту музеја www.muzejfoca.com и фејсбук страници Музеја Старе Херцеговине, као и фејсбук страници Градског позоришта Фоча.

⁶⁸
Број: /25
Датум: 18.03.2025.године

Предсједник УО
Горан Милић

ВД директор
Данко Михајловић

Данко Михајловић